

600 km cu **Graham Greene**

PERSONAJE :

Graham Greene

Romancier, scenarist, autor dramatic. Înalt, slab, englez. Ochi foarte albaștri, adeseori naivi sau visători, dar îngrozitor de ironici alteori. Trăsăturile feței — viguroase, îndulcite de colorit și oval. Se remarcă mâinile frumoase, prelungi, cu gesturi reținute. La prima vedere pare convențional și distant. De fapt, e puțin timid și foarte prietenos. Vîrsta : oricare între 50 și 55 de ani. Anul nașterii : 1904.

Insoțitorul

Mai puțin înalt, mai puțin slab, vorbește englezește, dar nu-i englez. Figură de intelectual, cu ochelari și expresie nefericită. Căci e un impostor. Scopul său final și secret e „interviul“. Pentru asta, el, gazetar, se dă drept însoțitor. Vîrsta : 35 de ani.

Gazetarul

Simpatic, dar îngrozitor de intimidat. Vîrsta : 27 de ani.

Tovarășul Ionică

Șofer, mereu bine dispus, singurul care n-are inhibiții, căci nu se teme de nimeni. Înfățișare plăcută, voioasă. Vîrsta : 40 de ani.

Decorul

Prolog : Barul de la Athenée Palace.

Tablourile 1 și 2 : Interiorul unei mașini în mers.

Notă. Replicile celorlalte personaje au fost mult scurtate în favoarea celor rostite de primul personaj, pentru că acestea sînt cele mai interesante și pentru că două din celelalte personaje fiind gazetari e de la sine înțeles că replicile lor sînt doar niște întrebări convenționale.

Faptele povestite sînt reale. Autorul cere iertare pentru orice eventuală abatere de la realitate.

Prolog

(La o masă, Graham Greene, singur, gînditor, în fața unui pahar cu whisky. Pe masă mai e un pahar ; lângă masă, două scaune neocupate. În stînga, ușa barului, în pragul căreia Insoțitorul, vrînd să iasă, se întîlnește cu Gazetarul. În fund, rafturi cu băuturi și barul. Barmanul — un figurant netrecut în lista personajelor — pregătește niște băuturi.)

GAZETARUL : Bună-seara. Ești exact omul pe care îl căutam. Trebuie să iau un interviu lui Graham Greene și vreau să mă ajuți.

INSOȚITORUL : M-ai și găsit ! Am aranjat la Uniunea Scriitorilor să mă trimită cu el la Cluj și pe Valea Bistriței tocmai ca să iau și eu un interviu. Detestă gazetarii, nu suportă cuvîntul interviu, și nici nu ne cunoaștem încă. De-abia ne-am întîlnit. Dacă totuși ții, hai la masa noastră.

GAZETARUL : N-am încotro. Hai ! (Se îndreaptă spre masă. Graham Greene se scoală ; urmează prezentările.)

INSOȚITORUL : Să vă prezint un prieten...

GRAHAM GREENE : Îmi pare bine, luați loc.

GAZETARUL : Mulțumesc. (Se așază toți. Tăcere. Nimeni n-are nimic de spus.)

GREENE : Ce vreți să beți ?

GAZETARUL (vrea să prindă curaj) : Ceva tare. Tot whisky !

GREENE (fără să cunoască motivul real) : Perfect. Am găsit, în sfîrșit, omul să mă înțeleagă. (Arătînd spre insoțitor.) Lui nu-i place. (Face semn barmanului să mai aducă un pahar de whisky, care sosește uimitor de repede.)

GAZETARUL (bea o înghițitură, care parcă îl frige ; dar a prins puțin curaj) : La urma urmei, de ce îi urîți pe gazetari ?

GREENE (tot nu bănuiește nimic) : Pentru că sînt niște hoți. Pentru că nu fac decît să vîneze lucruri senzaționale, nu spun decît prostii, nu scriu decît minciuni. De fapt, mi-e mîlă de ei, pentru că și eu am fost gazetar. Știu că ei fac toate astea numai fiindcă dacă nu descoperă ceva senzațional nimeni nu-i publică. Și trebuie să-și câștige existența. Dar, ce vreți, m-am săturat să mi se tot pună în seamă fapte pe care nu le-am făcut, cuvinte pe care nu le-am spus.

GAZETARUL (situația e disperată. Mai bea o înghițitură fierbinte) : Da' nu se întîmplă așa chiar peste tot. La noi, de exemplu, gazetarul nu trăiește vînzîndu-și articolele bucată cu bucată. Are un salariu și existența sa e asigurată. El scrie pentru niște cititori care vor să se informeze, să știe cît mai multe. Acești cititori sînt avizi de cunoaștere, nu de senzațional. Și, în funcție de ei, și gazetarii...

GREENE (vădit neconvins) : Mă rog, poate. Nu i-am cunoscut încă pe gazetarii dumneavoastră.

GAZETARUL (încă o înghițitură. Se hotărăște) : Știți... și eu...

GREENE : Să nu-mi spui că ești gazetar !

GAZETARUL (strîngîndu-și toată îndrăzneala) : Ba da ! (A marcat totuși un avantaaj, pentru că Graham Greene n-ar fi vorbit chiar așa dacă ar fi știut.)

GREENE (totuși, e firesc să fie ironic) : Și vrei să mă întrebi care sînt impresiile mele asupra...

GAZETARUL : Dacă vreți și dumneavoastră...

GREENE (ii pare rău de ce a spus, dar nu poate ascunde că-i pare rău și de ce a aflat) : Bine, sigur că da, numai că nu prea știu cînd. Acum trebuie să iau masa cu Marcel Breslașu, iar mîine dimineață plecăm la Cluj.

INSOȚITORUL : Am o idee : să vină cu noi.

GREENE (în fond, e simpatic tînărul) : Sigur ! Și vorbim în mașină.

GAZETARUL (fericit) : Vîn, cum să nu. Înainte, însă, vă rog să-mi spuneți că nu mă urîți.

GREENE : Nu, cel puțin pînă citesc ce ai să scrii despre mine. Iar după aceea, cine știe, poate mă convingi că și voi gazetarii sînteți băieți buni.

INSOȚITORUL (de bucurie că situația e oarecum mai favorabilă, e gata să se dea de gol) : Nici nu știți ce băieți buni sîntem... vreau să spun sînt.

Tabloul 1

(Ora 10 dimineața, a doua zi. Interiorul unui automobil albastru „Volga“. Lîngă sofer, insoțitorul. În spatele șoferului, Graham Greene. Alături, gazetarul. Mașina a ieșit din București și se îndreaptă spre Valea Oltului.)

TOVARĂȘUL IONICĂ (insoțitorului) : Întrebați-l (pe Greene) dacă n-a uitat nimic. Să nu pățim ca ieri dimineață, cînd am plecat de la Mamaia și a trebuit să ne întorcem de la jumătatea drumului ca să-și ia bagajul. (Se vede că incidentul din ziua precedentă l-a amuzat.)

GREENE (după ce i se traduce): Nici o grijă! Și chiar dacă am uitat ceva, n-are să aibă satisfacția să aflu, ca să ridă iar pe socoteala mea! Deși azi mi-ar fi iertat, căci ieri seară discuția cu Marcel Breslașu a devenit atât de pasionantă, încât aproape am uitat să ne culcăm. Și acum mi-e cam somn.

GAZETARUL (care, de fapt, n-a dormit toată noaptea, dar nu-i e somn): Și eu m-am culcat foarte târziu. Scriu o piesă și...

GREENE (nu știe că Gazetarul lucrează la revista „Teatrul“): Și dumneata scrii piese?

GAZETARUL (minte cu nerușinare): Da!

GREENE: Plăcută îndeletnicire. Eu mă consider încă un amator în această meserie, deși piesele mele au avut succes. Dar îmi place foarte mult să lucrez pentru teatru. Vezi dumneata, romancierul e obligat să lucreze de unul singur și consideră un adevărat noroc când găsește pe cineva cu care să discute o problemă, sau pe care să încerce efectul vreunui pasaj. Scenaristul are un tovarăș, dar unul singur: regizorul filmului. Și din clipa în care scenariul e gata nu i se mai îngăduie să ia parte la procesul de creație. În afară de cazul când regizorul — din cauza unor dificultăți survenite pe platou — îl roagă să mai refacă câte o scenă, autorul este un om uitat, care mai apare o singură dată să vadă filmul gata. Și atunci are un sentiment de vinovăție: căci el e singurul spectator care știe ce s-a petrecut „odată“. Se află în situația celui care a fost cândva martor la o crimă și, pentru că a tăcut, a devenit complice. Ca scenarist, am avut satisfacții și succese, dar, ori de câte ori terminam câte un scenariu, cu câtă plăcere mă reîntorceam la munca mea singuratică de romancier! Îmi imaginam că a scrie o piesă e cam același lucru cu a scrie un scenariu; că autorul, chiar dacă îi este îngăduit să asiste la repetiții, rămâne un străin ascuns în fundul sălii, încercând să se facă neobservat. Pe platourile de filmare, atunci când ai voie să pătrunzi, găsești atmosfera gălăgioasă și camaraderescă pe care munca în comun o creează într-o mare fabrică. Cît m-a surprins intimitatea și căldura atmosferei din timpul repetițiilor în teatru! Cît am fost de fericit să descopăr că actul creației nu s-a încheiat pentru mine o dată cu sfârșitul piesei, că mai continuă în timpul repetițiilor și — citeodată — chiar în timpul spectacolelor, când mai poți schimba un pasaj în timpul căruia publicul tușeste, sau o replică la care se rîde inoportun. Iar viața mi s-a părut atât de incoloră, de monotona, după ce emoțiile premierei au trecut! Cred că este un sentiment comun tuturor autorilor dramatici și că tocmai acest sentiment îi face să scrie piesa următoare.

Pentru mine, teatrul a fost ca o băutură nouă: am gustat din ea și mi-a plăcut. Primul pahar a fost *Living Room*. M-am grăbit să gust paharul următor. Poate prea repede. Aveam o idee care nu se copsese încă de ajuns. Am scris *Sera grădinarului*. Actul I a mers bine. De celelalte două nu sînt mulțumit. Aveam să reușesc mai târziu în *A Burnt out Case (Anotimpul ploilor)* să înfățișez un „om golit“. Am încercat să modific actul al III-lea, dar tot nemulțumit am rămas. Cred că una din greșeli a fost prea grava abatere de la unitatea aristoteliană. Am dat peste un regizor care mi-a spus: „Scrie ce vrei, în câte scene și decoruri vrei. Transpunerea pe scenă, las-o în grija mea“. Mîie, însă, nu-mi plac piesele în care regia e prea evidentă, după cum nu mă împac cu regizorii despoți. Am lucrat odată cu Peter Brook, care a pus în scenă, cu enorm succes, *Putere și glorie*, dar tiranismul său m-a speriat. În schimb, cu câtă emoție mi-aduc aminte de săptămînile de sfătuire cu Jouvett, care a murit punînd în scenă o dramatizare după același roman! Sau de munca în tovarășie cu John Gielgud, care a montat a treia și ultima mea piesă, *Complaisant Lover*...

GAZETARUL: Dar v-ați apucat târziu de teatru, nu-i așa?

GREENE (nu-și dă seama că se află în plin interviu): *Living Room* a fost jucată în 1952. Nici acum nu-mi explic cum de n-a fost o cădere. Probabil, Dorothy Tutin și Eric Portman au salvat-o. Ți-am spus că, pînă acum, mă consider încă amator, n-am devenit dramaturg profesionist. Totuși, prima piesă am scris-o la 16 ani; și n-a fost singura pînă în 1952!

GAZETARUL: Dumneavoastră voiați foarte mult. În timpul călătoriilor scrieți?

GREENE: Nu. Pentru lucru am nevoie de multă liniște. Casa în care locuiesc la Londra e istorică și situată într-un cartier liniștit. În ea a locuit cândva Byron. Pe vremea lui, prin aceste locuri nu trăiau decît bărbați neînsurați. Femeilor nu le era îngăduit să înnopteze. Bineînțeles că această regulă nu prea era

respectată. Întrâri dosnice și misterioase îmbiaua la încălcarea ei. Azi, aceste intrări sînt folosite în vîzul lumii de toți locatarii. Eu circul aproape numai prin ușa prin care, cu atîtea precauții, Caroline Lamb, îmbrăcată băiețește, a reușit să ajungă la Byron, ca să-l roage să n-o părăsească! Azi, femeile ne-au invadat în mod legal și acest ultim refugiu. Am mai păstrat totuși o precauție de dragul liniștii: de cîte ori apare perspectiva vreunui copil, viitorii părinți trebuie să se mute.

Totuși, nici la Londra n-am destulă liniște. Telefonul, amicii și inamicii mă deranjează prea des. Pînă acum mă retrăgeam la Brighton, în apropierea Londrei, unde mă simțeam foarte bine. Eram însă obligat să stau la hotel. Și viața de hotel e prea plictisitoare. Am avut norocul să descopăr un mic apartament la Paris — o cameră de lucru, un dormitor foarte mic, o bucătărie mică și o baie. Și cum Parisul e orașul pe care-l iubesc cel mai mult pe lume, aici mi-am mutat reședința de travaliu. Dimineața mă așez la masa mea de scris și scriu cam cinci sute de cuvinte pe zi. Sînt foarte atent la numărul cuvintelor, căci lucrul care m-a torturat în toată viața mea de scriitor a fost obsesia „lungimii“. Editorii cer ca un roman să aibă cel puțin 75.000 de cuvinte, număr pe care nu reușesc decît cu mare efort să-l ating; piesele de teatru trebuie să dureze două ore. Mi-aduc aminte că pentru a juca *Living Room* a trebuit să „furăm“ un sfert de oră, începînd spectacolul mai tîrziu și prelungind pe cît posibil pauzele. Îți explici acum de ce număr cu atîta grijă cuvintele! Și cîtă satisfacție am cînd pot face semnul meu obișnuit care indică încheierea unei sute! Masa o iau în casă. De fapt, la Paris trăiesc aproape numai din brînză și vin. Trebuie să mărturisesc că o fac nu numai pentru că nu mi-aș putea permite să mănînc zilnic la restaurant, ci mai ales pentru că îmi plac foarte mult și brînza și vinul.

O rugămînte: nu pomeniți nimămui de Paris. Vreau, cît va fi posibil, să nu-mi cunoască nimeni noul refugiu. De altfel, totdeauna mi-a plăcut să pot scăpa, măcar din cînd în cînd, de oamenii pe care trebuie să-i întîlnesc prea des. Cînd plec nu spun niciodată unde. Și cîte nu mi s-au întîmplat din cauza asta! O dată a apărut în presă că am fost arestat în Nepal din cauza traficului clandestin de arme!

GAZETARUL: Și nu erai în Nepal?

GREENE: Nu, acolo era un alt Graham Greene, căci mai există unul, a cărui existență e foarte tumultuoasă. Acela — nu eu — fusese arestat. Și tot el — nu eu — ceruse ziarului în care a apărut știrea suma necesară — și mare — ca să fie eliberat. N-aud nimic de el doi-trei ani, apoi aflu din nou ceva inedit despre mine, adică despre el. Într-o zi, cineva mi-a spus: „Aș vrea să te pot admira ca romancier cît te admir ca jucător de tenis“. Eu n-am pus în viața mea piciorul pe vreun teren de tenis. Văzîndu-mă mirat, a precizat: „Te-am văzut la Cannes, în timpul ultimului festival de film.“ Nu fusesem nici la Cannes... Evident, era „celălalt“. Odată m-a chemat o fată la telefon. Graham Greene — nu eu — fusese iarăși arestat. Mă implora să-l salvez. După ce am închis telefonul, am început să visez: se făcea că îl salvasem, că fata venise la mine să-mi mulțumească, că s-a îndrăgostit de mine. Și așa, în vis, am reușit, în sfîrșit, să mă răzbum pe celălalt Greene, care mă face să apar, în ochii lumii, cînd pușcăriaș, cînd tenisman.

GAZETARUL: Vă opriți la *Complaisant Lover*, sau mai aveți de gînd să scrieți piese?

GREENE: Sigur că am de gînd să mai scriu piese. Pot să spun că una o am aproape gata în minte. Se va numi *Guets of Honour* (*Invitați de onoare*). Am — tot în minte — cîteva fragmente soluționate. De exemplu, actul I: un restaurant în care, în seara respectivă, membrii unui club dau o masă festivă și au diverși invitați. În cursul actului se descoperă că membrii clubului sînt foști pușcăriași, iar invitații — personalul închisorii. Atmosfera e prietenească și convivi discută între ei, povestindu-și crimele și păcatele. Directorul închisorii, gardienii, preoții încep să vorbească și ei despre viața lor, mărturisind fiecare că au existat momente cînd erau gata să fie închiși, au avut numai norocul de a nu fi descoperiți. La sfîrșitul actului apare un tînăr evadat din închisoare, hăituit și îngrozit, căci atunci cînd a evadat a săvîrșit, apărîndu-se, un omor. Nimerește aici pentru că, înainte de a părăsi închisoarea, a căpătat niște scrisori de recomandare de la pușcăriașii mai bătrîni către cîțiva din cei care se aflau la această petrecere. Foștii pușcăriași, reintegrați societății, oameni

respectabili, alături de reprezentanții ordinei publice — directorul închisorii, paznicii etc. —, care numai cu câteva minute înainte mărturisiseră crime grave, revoltați de a se afla în fața unui ucigaș nepedepsit, vor să-l dea pe minile poliției. Intervine decanul clubului, care cere înțelegere pentru tânăr și vorbește despre injustiția justiției engleze. Căci el, care își otrăvise cu încetul nevasta, scăpase după niște ani de muncă silnică — moartea prin otrăvire lentă nefiind socotită crimă capitală —, pe cînd pe acest băiat, care, vrînd să se apere, a lovit un om care a murit, îl așteaptă moartea, omorul prin lovire fiind pedepsit cu moartea. Amenințînd că va chema reporterii, care, astfel, vor afla secretele musafirilor respectabili, decanul reușește să obțină un răgaz în care tînărul să se poată ascunde.

GAZETARUL: Deși spunei că sînteți doar un dramaturg amator, piesele dumneavoastră sînt deosebit de bine construite. Și apoi, au marea calitate de a fi clare. În dramaturgia și literatura apuseană e azi foarte la modă ca autorii să scrie cît mai pe neînțeles.

GREENE: Pe mine, drept să-ți spun, lipsa de claritate, ca să nu mai vorbesc de abuzul de obscuritate, mă face să privesc opera cu neîncredere. Numai atunci cînd n-au nimic sau au foarte puțin de spus, autorii recurg la astfel de subterfugii. E părerea mea.

GAZETARUL: În Anglia aveți cîțiva dramaturgi valoroși.

GREENE: Noul val al tinerilor dramaturgi e într-adevăr promițător. Tinerețea, experiența lor de viață și problemele pe care le pun au împropătat teatrul englez. Toți sînt progresiști și, chiar dacă nu știu încă precis care le sînt idealurile, spun răsplată care le sînt dezamăgirile. Unii sînt de origină muncitorească: Wesker și Pinter; alții, ca Doris Lessing, sînt comuniști. După John Osborne — cel care a scris *Look back in Anger* (*Privește înapoi cu minie*), dar a cărui ultimă piesă, *Luther*, m-a decepționat —, Arnold Wesker și Harold Pinter sînt cei mai apreciați. Primul a scris pînă acum *Chicken Soup with Barley* (*Supă de pui cu ovăz*), *I'm talking about Jerusalem* (*Vorbesc despre Ierusalim*), *Roots* (*Rădăcini*) și piesa *The Kitchen* (*Bucătăria*), cea mai bună din toate. S-a remarcat, îndeosebi, prin activitatea sa de organizator de teatru și prin dorința de a culturaliza muncitorii. Îmi displace totuși atitudinea sa cam disprețuitoare față de muncitorimea incultă. Harold Pinter — cel care a scris *The Caretaker* (*Purtătorul de grijă*) — e poate cel mai talentat dintre toți. E preocupat, mai ales, de lipsa securității vieții omului de azi. Mie personal îmi place foarte mult piesa lui John Arden *Sergeant Musgrave's Dance* (*Dansul sergentului Musgrave*), în care imaginea războiului e terifiantă. Foarte bune sînt și piesele Annei Jellicoe (*The Knack*) și Shelah Delaney (*A Taste of Honey* și *The Lion in Love*).

GAZETARUL: Care este trăsătura care îi caracterizează pe toți?

GREENE: Între anii 1933—1939, autorii scriau apăsați de sentimentul inevitabilității războiului. Aș spune că, acum, se simte în literatura noului val conștiința lor — și a oamenilor — de a fi în stare să evite războiul care îi amenință.

(În acest moment, tovarășul Ionică, care căuta muzică la radio, a dat peste o romanță americană.)

GREENE: Ce stupide cuvinte și ce muzică dulceagă! Prostul gust al muzicii ușoare sentimentale americane mă deprimă!

GAZETARUL: Am impresia că nu îi prea iubiți pe americani...

GREENE: Nu.

GAZETARUL: Totuși, au cîțiva dramaturgi buni.

GREENE: Pentru că critică viața americană. De exemplu Arthur Miller, sau Tennessee Williams. Deși pe mine morbiditatea operelor lui Tennessee Williams mă sperie. Este efectul pe care l-a avut totdeauna asupra mea dezzechilibrul. Și găsesc că un autor n-are voie să-și infecteze literatura cu propriul său dezechilibru.

GAZETARUL: Credeți că ar influența cititorii?

GREENE: Arta influențează și schimbă oamenii. Nu spunea Oscar Wilde că e capabilă să schimbe chiar natura? Dar mi s-a făcut foame. Nu vreți să oprim puțin și să mîncăm ceva?

CEILALȚI: Ba da.

GREENE (ironic): Și poate că-mi iei și interviul.

GAZETARUL: L-am și luat. Știi... eu lucrez la revista „Teatrul“.

GREENE: Și eu care, după o conversație despre un subiect atât de drag mie, mă simțeam gata să înfrunt interviul...

INSOȚITORUL: Mi-l puteți acorda mie. Și eu sînt gazetar.

C O R T I N A

T a b l o u l 2

(A doua zi, seara. Plimbare cu mașina prin Cluj și pe dealul Feleacului. Ora 10 și jumătate — după terminarea spectacolului *Celebrul 702 al Teatrului de Comedie, în turneu la Cluj.*)

GREENE: Neapărat să-mi faceți rost de textul piesei în englezește; sînt sigur că la Londra ar avea mare succes. M-am și gîndit la ce teatru ar putea fi jucată: fie la Stratford East, în teatrul condus de Mrs. Joan Littlewood, fie la Arts Centre Club, unde repertoriul, necontrolat de Lordul Șambelan, e mai liber. În acest din urmă teatru, nici nu cred că ar fi nevoie de tăieturi. Dincolo poate că replicile privindu-l pe părintele Davis ar mai trebui îndulcite.

GAZETARUL: Deci v-a plăcut piesa. Dar spectacolul?

GREENE: Convenisem doar dinainte să nu stăm decît un act. Ai văzut că n-am putut pleca. Decorul este ingenios și frumos. Jocul actorilor — admirabil și foarte modern. Regia, de asemenea. Și mă surprinde faptul că un spectacol care a fost jucat de 300 de ori poate fi atît de proaspăt.

O dovadă că spectacolul mi-a mers la inimă: de cîte ori văd o piesă proastă îmi vine să mă las pentru totdeauna de scris piese. Cînd văd însă una bună, abia aștept să mă regăsesc la masa mea de scris. Pe mine viața mă face să trăiesc; un lucru viu, reușit, e un imbold la treabă. Și, în seara asta, grozav m-a apuca de piesa mea, cea de care ți-am vorbit, de altfel. Poate și faptul că am văzut pe scenă niște pușcăriași mi-a făcut dor de eroii mei. Parcă m-a ajutat că mi-i imaginez mai precis, mai clar.

(Mașina coboară în goană dealul Feleacului. O mașină din spate îl deranjează, cu farurile, pe tovarășul Ionică.)

TOVARĂȘUL IONICĂ: Mama lui, ăsta cu farurile din spate. Vrea să-l las înaintea, dar nu-și dă seama că el e „Moskvici“ și eu „Volgă“.

GREENE: Lasă-l să treacă și fă la fel. (Intrecere între mașini. După cîteva minute e vădit că soluția lui Greene a fost bună. Moskviucii a rămas cuminte în urmă.)

GREENE (nu mai e nevoie de întrebări): M-a impresionat și clădirea teatrului. Cred că e una din cele mai frumoase din cîte am văzut vreodată. Poate Josef-theater din Viena să-mi fi plăcut tot atît. E în același stil. Îmbinarea albului cu culoarea roșie și cu aur degajă atîta căldură!

GAZETARUL: Teatrele noi, moderne, vă plac mai puțin?

GREENE: Arhitectura ultramodernă se potrivește fenomenelor moderne: fabricile, stabilimentele industriale, laboratoarele științifice clădite în ultima vreme sînt frumoase. Dar teatrul e o artă mult prea veche pentru ca să se adapteze materialelor plastice și scaunelor nichelate. Are nevoie de căldură, de catifele, de alb, roșu și aur. Mă gîndesc cu tristețe că Teatrul Național din Londra, care va fi, în sfîrșit, construit, va avea amprenta arhitecturii anului 1965. Care, de altfel, în 1975 va fi depășită.

Ah! În timp ce vorbeam, mi-a venit o idee. Știi cine cred că ar fi nimerit să joace rolul lui Beligan din *Celebrul*, la Londra? Paul Scofield...

C O R T I N A

Dana Crivăț